

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık tarafından Anayasa'nın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Feleknas Uca
Feleknas Uca

Batman Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Maraş merkezli deprem Kahramanmaraş, Hatay ve Adıyaman başta olmak üzere 10 ilde büyük yıkımlara ve kayıplara sebep olmuştur. 40 bini aşkın insanın yaşamını yitirdiği bu büyük depremin yıkıcı etkilerinin en önemli nedeninin afet politikalarının hayata geçirilmemesi, usulsüzlük ve yolsuzlukların önlenmemesi, denetimlerin olması gerektiği gibi yapılmamasıdır. Depremin üstünden bir ay geçmesine rağmen halen insanların yiyecek ve barınma ihtiyaçları tam olarak karşılanmamıştır. Kriz dönemlerinde toplumun dezavantajlı gruplarının durumu daha da kötüleşmektedir. Çadır dağıtımı, yemek ve diğer destek organizasyonlarının problemli olması, toplumda zaten dezavantajlı durumda olan kadın ve çocukları daha fazla etkilemektedir. Kadın sivil toplum kuruluşları, depremin yıkıcı etkilerinden sonra oluşan olumsuzlukları ve hak ihlallerine yönelik gözlemlerini raporlamışlardır. Bu gözlemlere göre;

-Parklarda düzensiz biçimde kurulan çadırların kadınların konaklamasına uygun olmadığı raporlanmıştır. Kadınlar çadırlarda güvenli hissetmediklerinden dolayı geceyi çocuklarıyla birlikte ortak alanlarda kurulan ateşlerin başında geçirmektedir.

-Kadınların şiddetten korunmasını sağlayacak bir girişim mevcut değil. Aynı zamanda bu illerdeki karakollar ve adalete erişim mekanizmaları da isler halde olmadığı için kadına yönelik şiddetle mücadelede başvuru yöntemine ilişkin yapılmış bir bilgilendirme de mevcut değildir.

-Deprem öncesinde boşanma aşamasında olan veya koruma kararı aldırılmış, 6284 sayılı kanundaki tedbirlere başvurmuş kadınlar takip edilmiyor; dolayısıyla nasıl korundukları belli değil. Bu bakımdan bölgede kadına yönelik şiddet vakalarının takibine ilişkin çözüm mekanizmalarının olmaması ilerleyen süreçte şiddetin artmasını tetikleyecektir.

-Depremden sağ kurtulan çocukların ailelerine ulaştırılmaması halkın tedirginliğini daha da artırarak zaten güvensiz bir ortamın güven problemini daha da derinleştirmiştir. Yaralı kurtarılan fakat sonrasında ulaşılamayan, nerede olduğu bilinmeyen çocuklar ve kadınlar ile ilgili resmi bir açıklama yapılmamıştır.

-Kadın ve çocuklar toplumsal baskıdan kaynaklı kendi öz ihtiyaçlarını dile getirememiştir.

79089

Bu bağlamda;

1- Şiddet nedeniyle şikâyetçi olan, koruma tedbirlerine başvuran ve bu nedenle açılmış davalara Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı avukatlar müdahil olmakta ve davayı takip etmektedir. Bölgede hali hazırda devam eden dosyalara, dava açılmamış olsa dahi koruma kararlarına ilişkin bir risk analizi yapılmış mıdır?

2- Bu risk analizi tarafların ikisinin de hayatta olması durumunda kadının şiddetten korunması için öncelikle şiddet uygulayandan ayrı bir yerde barınma imkânının oluşturulması, gerekirse yakın illere sevkini sağlanarak 6284 sayılı kanundaki tedbirlerin uygulanmaya devam edilmesi sağlanmış mıdır?

3- Adresinin bulunmasında sakınca bulunan kadın ve çocuklara ilişkin bu bilgiler iller arası ulaşımı sağlayan kamu görevlilerine verilerek ulaşım güvenli şekilde sağlanmakta mıdır?

4- Çevre illerdeki Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNiM)'lerde uygun barınma imkânlarının sağlanması için çalışmalar bir an önce yapılmış mıdır? Hayati riski bulunan kadınlar buralarda koruma altına alınmalarına dair bir çalışma yapılmakta mıdır? Şiddete maruz kalmış- kalan kadınlar için afetin yaşandığı tüm şehirlerde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNiM) kriz koordinasyonları kurulmuş mudur? Kadınların bu merkezlere kolay ulaşabilecekleri planlamalar yapılmış mıdır?

5- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bugüne dek yalnızca çocuklara ilişkin istatistiki bilgiler yayınlamış ancak kadınlara ilişkin hiçbir bilgi verilmemiştir. Bu anlamda deprem bölgesine adli yardım çadırlar kurularak kadınların hukuki bilgiye erişmesi sağlanmalı, bilgisayar üzerinden sorgulama yaparak davalarına/koruma kararlarına ilişkin gerçek bilgiye erişimin ve burada devam etmeyen adli işlerin çevre illerde devam etmesi sağlanmalıdır. Bununla ilgili bir çalışma başlatılmış mıdır?

6- Çocuklar için gerekli özel alanların yaratılması; özellikle beden ve ruh sağlığını her an ve alanda koruyacak önlemler alınmış mıdır?

7- En az bir yıl boyunca temel gıda ile birlikte çocuk bezi, kadın pedi, yaşlı bezi dağıtımı sürekli yapılmalıdır. Bununla ilgili bir çalışma mevcut mudur?

8- Kadın ve çocukların yasadıkları travmanın iyileştirilme sürecine bu alanda çalışma yürüten Sivil Toplum Örgütleri dahil edilecek midir?

9- Okuma yazma bilmeyen kadınlar için bilgilendirmeler sözlü duyuru şeklinde yapılmakta mıdır? Bununla ilgili bir çalışma planlanmış mıdır?

10 Deprem gününden bu yana kaç kayıp çocuk ve kadın bildirilmiştir? Bunlardan kaçına ulaşılmış kaç kişi aileleriyle buluşturulmuştur?